

MIT JELENT AZ, HOGY „FIGYELEÉS ÉS VÁRAKOZÁS”?

Olykor az orvosok úgy gondolják, hogy egy CLL-ben szenvedő betegnél a legjobb kezelés a „figyelés és várakozás”.

Stock photo. Posed by model.

Más szavakkal, az orvos vár, és egy, a hematológiai központban végzett rendszeres ellenőrzésekkel monitorozza a betegség progresszióját. Ezalatt az idő alatt az orvos ellenőrizni fogja a

tüneteket, és rendszeresen vérvizsgálatokat fog végeztetni, hogy meghatározza, mikor van szükség kezelésre. Jelenleg a krónikus limfocitás leukémia kezelésére több, különböző hatásmechanizmusú és mellékhatásokkal járó gyógyszert alkalmaznak. Az „adhézió” vagy ragaszkodás kifejezés pontosan arra a viselkedésre vonatkozik, amikor a beteg eleget tesz az orvostól kapott információknak. Nevezetesen ez a szedendő gyógyszerek adagját, az alkalmazás gyakoriságát, és azt az időpontot jelenti, amikor a gyógyszert be kell venni (például étkezésekkel együtt vagy két adag közötti intervallumban). Ezért „adherensnek” lenni, betartani az utasításokat, az első lépés ahhoz, hogy a kezelés hatásos legyen.

Nem ritka, hogy az ilyenfajta együttműködés csökken, és ez a tény különböző okokkal függ össze, mint például:

- a CLL kezelésének hosszú időtartama
- életkor és az a társadalmi környezet, ahová a beteg tartozik
- a családtól/barátoktól kapott segítség
- a számos, lehetséges, egyidejűleg alkalmazott kezelés
- a gyógyszer bevitelének nehézsége
- a mellékhatásoktól való félelem
- a leukémiával járó tünetek javulása, amit az alkalmazott kezeléshez való kevésbé gondos hozzáállás követ
- az egyértelmű utasítások hiánya a szakorvostól, arra vonatkozóan, hogy mit kell tenni akkor, ha elfelejt bevenni egy adagot
- az Önt érintő betegség állapotának meg nem értése
- a gyógyszerek hatásmechanizmusának meg nem értése

Hogy képes legyen betartani az előírt kezeléseket, különösen a hosszan tartó kezeléseket, ahhoz elengedhetetlenül szükséges, hogy a kezelés céljai és az elérhető kedvező hatás tekintetében folyamatosan motivált legyen. Egy gyakorlati tanács, ami segíthet

emlékezni a gyógyszer bevitelére, ha összeköti azt valamilyen olyan tevékenységgel, ami a mindennapi, rutinszerű feladatok részét képezi (például egy étkezés után, vagy egy mindennapos rutinszerűen végzett tevékenység után). Valódi segítség lehet még egy látható vagy hallható emlékeztető beállítása.

A CLL kezelésének ellenőrzésekor alapvető fontosságú a beteget érintő kórállapot, a hosszú távú prognózis, a betegséggel összefüggő lehetséges kockázatok, valamint annak megértése, milyen következményekkel jár a kezelés elkezdésének mellőzése.

Amit a kezelésekről tudnia kell:

- Azokat az időpontokat, amikor be kell venni a gyógyszert
- Hogy beveheti-e más gyógyszerekkel együtt
- Mikor kell abbahagynia a gyógyszer szedését
- Hogy teli vagy éhgyomorra kell-e bevennie
- Hol kell tárolnia a gyógyszert
- Mennyi ideig kell majd szednie
- Melyek a mellékhatásai, és kihez kell fordulnia mellékhatások esetén
- Mit kell tennie, amikor elfelejt bevenni egy adagot, vagy, ha az adagolása nem világos

Kemoterápia

Számos, különböző típusú kemoterápiás szer létezik. Bevehető tabletta formájában, vagy beadhatók egy vénába injekciószerűen vagy cseppinfúzióban. Kaphat egyetlen kemoterápiás szert, vagy különböző gyógyszereket együtt adva, kombinációban. Ha kemoterápiát kap, minden egyes kezelést egy pihenő időszak követ, hogy a szervezete regenerálódjon a mellékhatásokból.

Minden kezelési fázist és pihenési időszakot együttesen ciklusnak neveznek, és ez rendszerint három vagy négy hétig tart. Előfordulhat, hogy kórházba kell mennie, hogy megkapja a kemoterápiás kezelést.

Szteroidok

A szteroidok a kemoterápia előtt és alatt is alkalmazhatók, a hányinger és hányás csökkentésére. Szteroidokat kaphat még a rákos daganat kezelésére is, mivel ezek segíthetnek leküzdeni a daganatsejteket is. A szteroidok azért lehetnek hasznosak, mert nem gátolják a csontvelőt a vörösvértestek és a vérlemezkék képzésében, ezért ha Önnek vérszegénysége van, vagy alacsony a vérlemezkeszáma, a kezelőorvosa szteroidokat javasolhat. Kezelőorvosa azt javasolhatja, hogy kapjon szteroid-kezelést a kemoterápia ideje alatt.

Az idő múlásával, ha nem észlel tüneteket, kezelőorvosa azt mondhatja, hogy a daganata „remisszióban van”. A remisszió azt jelenti, hogy a képalkotó vizsgálatokon vagy az egyéb vizsgálatokon nincs a rákos daganatra utaló jel, vagy az csak nagyon kevés, és Önnek nincsenek tünetei. A korai stádiumokban a remisszió évekig is tarthat.

Bizonyos idő után a CLL ismét aktívvá válhat, és újra tüneteket okoz. Ezt relapsusznak nevezik. Olykor a CLL-re adott daganatellenes kezelés hatástalanná válhat. Ezt ilyenkor refrakter betegségnek nevezik, és akkor következhet be, amikor:

- Nincs változás a kezelés után
- A kóros vérsejtek száma növekszik
- A nyirokcsomói növekednek

Ha ez bekövetkezik, lehet, hogy kezelőorvosa változtat a kezelésén. Az egyes stádiumokban javasolt kezelés különböző dolgoktól függ, ilyen az Ön életkora, az általános egészségi állapota, ereje és fittsége.

Biológiai terápiák

A biológiai terápiák olyan kezelések, amelyek a daganatsejteken belül zajló folyamatokat befolyásolják. Eltérő módon hatnak:

- Leállítják a daganatsejtek osztódását és növekedését.
- Megkeresik a daganatsejteket, és elpusztítják azokat.
- Serkentik az immunrendszert, hogy megtámadja a daganatsejteket.

A biológiai terápiák közé tartoznak az immunterápiák, a monoklonális antitestek és a célzott kezelések.

Immunterápiák

Az immunterápiák olyan kezelések, ahol vakcinákat vagy baktériumokat alkalmaznak az immunrendszer stimulálására, hogy az immunrendszer fellépjen a daganatsejtek ellen. Nem közvetlenül a daganatsejteket célozzák.

Monoklonális antitestek

Az antitesteket az immunrendszer termeli, hogy segítsenek a fertőzések ellen harcolni. Sokféle különböző típusuk van, mindegyik egy speciális fertőzést okozó ágenset támad meg, például baktériumokat vagy vírusokat. A monoklonális antitestkezelés ugyanannak az ellenanyagának a sokszoros másolata, ami odatapad és megöli a specifikus daganatsejteket, vagy egyéb módon küzd a rákos daganat ellen:

- Egyesek elpusztítják a daganatsejteket vagy leállítják az osztódásukat.
- Mások odatapadhatnak a kóros sejtek külső felszínéhez, és

jelzést adnak az immunrendszernek, hogy pusztítsa el azokat.

Kemo-immunterápiák

Időnként kezelőorvosa azt javasolhatja, hogy egyszerre kapjon monoklonális antitesteket és kemoterápiát is. Ez kemo-immunterápia néven ismert.

Célzott kezelések

Ezek olyan gyógyszerek, amelyek specifikusan olyan molekulákat vesznek célba, amelyek részt vesznek a daganat növekedésében és súlyosbodásában. A kemoterápiákkal ellentétben, amelyek minden, gyorsan növekvő sejtre hatnak, ezek a gyógyszerek csak nagyon specifikus célpontokra vagy kizárólag daganatos sejtekre hatnak:

- Ezeknek a célzott kezeléseknek némelyike segít megállítani a daganatsejtek osztódását, és gátolja azok túlélését.
- Más célzott kezelések segítenek megakadályozni, hogy a daganatos sejtek tovább éljenek a szokásosnál.

Bizonyos célzott terápiákat szájon át kell szedni, ami azt jelenti, hogy ezek otthon is alkalmazhatók.

Sugárkezelés

Mivel a sugárkezelés a szervezet egy adott területét kezeli, ez rendszerint nem alkalmas a vérképzőszervi rákos daganatban szenvedő betegek kezelésére. Ugyanakkor, ha az Ön nyirokcsomói vagy lépe megnagyobbodott, és kellemetlen érzést okoznak, kezelőorvosa helyi sugárkezelést javasolhat, ami segít ezeket megkisebbiteni. Minden egyes kezelés csak néhány percig tart, és

fájdalommentes.

Műtét

Bizonyos esetekben a kezelőorvosa műtétet javasolhat a lép eltávolítására, ha az megnagyobbodott, és az tüneteket okoz.

Őssejt-transzplantáció

Miután kemoterápiát kapott, egy infúzióban őssejt-átültetést is kaphat. Az őssejtek bekerülnek a véráramába, és eljutnak a csontvelőbe, ahol elkezdenek egészséges, új vérsejteket termelni. Ezt a típusú kezelést csontvelő-átültetésnek is nevezik.

Szupportív kezelés

Majdnem mindenki kap „szupportív kezelést”. Ebbe beletartozik minden olyan kezelés, ami elősegíti az alap kezelések hatásosságát, és ezektől jobban érezheti magát a kezelések ideje alatt. Példák a szupportív kezelésre:

- A fertőzéseket megszüntető kezelések
 - A vérszegénység csökkentésére adott vér- és vérlemezke transfúziók
-

Palliatív kezelés

Időről-időre egy „palliatív kezelést” végző csapat tagjai is kezelhetik Önt. A tünetek kezelésének szakemberei, javítják az Ön életminőségét, és támogatást nyújthatnak Önnek és az egész családjának.

PHHU/HEM/0917/0009

[/hu/betegsegek/kronikus-limfocitas-leukemia-cll/kezeles/a-kezeles-fajtai/mit-jelent-az-hogy-figyeles-es-varakozas](#)